

**FAKULTA
ELEKTROTECHNICKÁ
ČVUT V PRAZE**

80. léta

REÁLNÝ SOCIALISMUS U KONCE S DECHEM

S nástupem miniaturizace a integrace elektrických obvodů se v rámci elektroniky vymezuje oblast mikroelektroniky. Na FEL byl proto v r. 1969 zaveden stejnojmenný předmět v rozsahu 5+7 v čele s J. Foitem. V r. 1977 se vedoucím kat. mikroelektroniky stal prof. Milan Kubát. Z podnětu doc. Foita byl spuštěn „Realizační projekt mikroelektroniky“, ve kterém také mj. byla zapojena katedra elektrotechnologie v čele s prof. Čahou. Nejdůležitějšími prvky projektu byly dva iontové implantátory; projekt měl umožnit studentům i výzkumníkům realizovat integrovaný obvod doslova „od A až do Z“, navíc za použití plnohodnotných soudobých technologií. S ohledem na politicko-ekonomické změny a odchod vedoucích osobností po r. 1989 bylo od realizace druhé etapy projektu upuštěno.

V současné době katedra mikroelektroniky provádí nejen výuku, ale i výzkum jak v elektronice obecně, tak i mikroelektronice a v poslední době zejména nanoelektronice. Jde tu jak o struktury a funkci součástek jako takových, ale i o širší aplikace v nejrůznějších oborech.

MIKROELEKTRONIKA

Pracoviště s iontovým implantátorem.

Reálný socialismus v podobě konzumního stylu života prezentovala KSČ jako výdobytek socialismu. Nevyvracela, že se ještě nejedná o zcela dokonalý systém, ale rozhodně je to „to nejlepší, co mohou lidé od života chtít“. Forma „stranického vládnutí“ – specifická konstelace moci a způsob jejího užívání v rukou KSČ od roku 1948 – trvala až do jeho konce v roce 1989. Režim tudíž neváhal použít násilí, jak se ukázalo během tzv. Palachova týdne v lednu 1989 i zásahem na Národní třídě 17. listopadu. K jeho rozkladu přispěly jistě vnější vlivy – tzv. Gorbačovova perestrojka v Sovětském svazu, hospodářské problémy, trvalá nespokojenost s poměry, nevíra v legitimitu komunistické diktatury a především alternativní představy o hodnotném životě u významné části společnosti.

Nejobsáhlejší VŠ zákon č. 39/1980 Sb. měl 11 částí a 105 § a snažil se usměrňovat a centralizovat veškerou činnost VŠ. Zavedl inspekci – kontrolování, oslabil i postavení vědeckých rad. Ostudně zrušil habilitační řízení, návrhy na jmenování docentů a profesorů inicioval rektor, resp. děkan. Někteří tehdy jmenovaní akademičtí pracovníci si svůj titul rozhodli po revoluci „obhájit“ formou řádného habilitačního, resp. profesorského řízení.

V roce 1980 proběhla zásadní přestavba studia, v mnoha případech byly změny prosazeny politicko-mocenským rozhodnutím shora. Jednalo se třeba o jednotné učební plány oborů na všech fakultách v republice, což na FEL naráželo na odpor, avšak prosadit vlastní volitelné předměty se podařilo až koncem 80. let. V roce 1981 studovalo na FEL 4491 studentů; přijímáno bylo okolo 1000 uchazečů. V polovině 80. let dosáhl počet studentů ČVUT 16 720. V rámci studia umělé inteligence byl zahájen vývoj expertních systémů a v roce 1982 publikován systém FEL ČVUT EXPERT. Podobně bouřlivým rozvojem procházelo použití moderních elek-

tronických prvků a výpočetní techniky pro řízení technologických procesů. V polovině 80. let nastává také rozmach osobních počítačů, které umožnily přímý přístup uživatele k výpočetnímu prostředku. Škola stála před problémem, jak zajistit studentům používání PC. Tuzemská produkce tehdy prakticky neexistovala a dovoz byl především z finančních důvodů téměř vyloučen. Od roku 1985 vznikaly a postupně se zdokonaľovaly počítačové učebny na různých katedrách (zejména terminálové učebny). V roce 1989 na mezinárodním sympoziu UNESCO o umělé inteligenci ve vysokoškolském vzdělávání prezentovala FEL výukového robota.

Aktivní studenti FEL, kteří se 17. listopadu 1989 zúčastnili demonstrace a následně se připojili ke stávce vysokých škol, otevřeně probírali politickou situaci nejen mezi sebou, ale také s pedagogy, kterým důvěřovali. Sledovali činnost disentu, samizdat, zahraniční vysílání, stejně jako dramatický vývoj v Maďarsku, NDR, Polsku. Podle svědectví, 17. listopadu brzy odpoledne při odchodu z fakulty na Albertov už předpokládali, že „tentokrát to bude větší“. Následně se připojili k ostatním vysokoškolákům a vstoupili do stávků. Někteří měli za sebou kárná řízení za účast na nepovolených demonstracích od srpna 1988 do ledna 1989, ale vyvázli už bez trestů. Volbou vznikla Akademická rada ČVUT o 30 členech (15 zaměstnanců, 15 studentů) jako prozatímní vrcholný orgán.

Koncem prosince proběhla volba děkana, představení kandidátů V. Havlíčka, F. Vejražky a J. Hlavičky proběhlo v PKO J. Fučíka. Volby vyhrál J. Hlavička z katedry počítačů, ve funkci tajemníka pokračoval doc. J. Wawrosz. Politické změny ve společnosti se na vysokých školách projevily zásadní liberalizací studia a rozmachem mezinárodních kontaktů.

Odhalení busty F. Křížíka (zprava: J. Klíma, rektor ČVUT; J. Wawrosz, tajemník FEL).

Listopad 1989 na FEL.

Temešvár – akademik Benda vytýčuje dlažbu.

Setkání kateder „ekonomiky“ (316, prof. Klíma) a „strojů“ (314, akademik Benda).

prof. Ing. Zdeněk Kotek, CSc.
1973–1985

1980

Přijat zákon o vysokých školách č. 39/1980 Sb. Na FEL proběhla zásadní přestavba studia.

1981

FEL slavila 30 let od svého vzniku. Katedra mikroelektroniky vybavena 1. iontovým implantátorem.

prof. Ing. Zdeněk Čaha, CSc.
1985–1990

1985

Založen nepravidelný studentský časopis Šum vydávaný FV SSM. Instalace 2. iontového implantátoru.

1989

Listopad 1989, volby polistopadového děkana FEL.